

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ДОНЕЦЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

" 05 " вересня 2018 року

№ 55/8-р/к

справа № 04-26-01/2017

м. Краматорськ

Про закриття провадження
у справі

Адміністративна колегія Донецького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 04-26-01/2017 про порушення Комунальним підприємством Слов'янської міської ради «Словміськводоканал» (далі – КП «Словміськводоканал», Підприємство, Відповідач) (ідентифікаційний код - 35420080; місцезнаходження юридичної особи: вулиця Калініна, будинок 9, місто Слов'янськ, Донецька область, 84100) законодавства про захист економічної конкуренції та подання з попередніми висновками у справі від 08.08.2018 №55/2-пв/к,

ВСТАНОВИЛА:

I. Процесуальні дії

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Донецького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 11.05.2017 № 1-р розпочато розгляд справи № 04-26-01/2017 у зв'язку з наявністю у діях Комунального підприємства Слов'янської міської ради «Словміськводоканал» із пред'явлення споживачам (юридичним особам та фізичним особам-підприємцям) вимог щодо оплати нарахунків за водовідведення та водоочищення поверхневих стічних вод (здійснених водопостачальною організацією без встановлення факту потрапляння таких вод до мереж централізованого водовідведення), оформлення та надання паспортів водного господарства, розрахунків потрапляння в каналізаційні мережі поверхневих стічних вод (за відсутності нормативно визначених відповідних зобов'язань), як умови надання житлово-комунальних послуг з централізованого водопостачання та водовідведення (або укладання договорів про надання таких послуг), ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та визначеного частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (2) Листом № 01-34/324 від 16.03.2018 Комунальному підприємству Слов'янської міської ради «Словміськводоканал» направлено вимогу щодо надання інформації.
- (3) Прийнято подання з попередніми висновками у справі №55/2-пв/к від 08.08.2018.
- (4) Листом №55-02/809 від 08.08.2018 подання з попередніми висновками у справі направлено фізичній особі-підприємцю Мілієвській Н.В.
- (5) Листом №55-02/811 від 08.08.2018 подання з попередніми висновками у справі направлено КП «Словміськводоканал».
- (6) Листом №55-02/810 від 08.08.2018 подання з попередніми висновками у справі направлено Товариству з обмеженою відповідальністю «Тиара».
- (7) Листом №55-02/871 від 27.08.2018 КП «Словміськводоканал» повідомлено про день, час та місце розгляду справи.
- (8) Листом №55-02/872 від 27.08.2018 ТОВ «Тиара» повідомлено про день, час та місце розгляду справи.
- (9) Листом №55-02/871 від 27.08.2018 Фізична особа-підприємець Мілієвська Н.В. повідомлена про день, час та місце розгляду справи.
- (10) Інформація про день, час та місце розгляду справи 31.08.2018 розміщена на сайті Донецького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.

2. Заявники

- (11) Справу №04-26-01/2017 розпочато за заявами фізичної особи-підприємця Мілієвської Неллі Вікторівни (індивідуальний номер платника податків 2215100126, місцезнаходження: вул. Миколи Рибалки, 31, м. Краматорськ, 84300, заява від 28.02.2017 без номеру (вх. № 8-04/4-зек від 28.02.2017 (далі – ФОП Мілієвська Н.В.) та товариства з обмеженою відповідальністю «Тиара» (ЄДРПОУ 23341749, місцезнаходження: вул. Горова, 103, м. Слов'янськ, Донецька область, 84116, заява без номеру від 14.02.2017 (вх. № 8-04/3-зек від 21.02.2017 далі – ТОВ «Тиара»)), далі разом – Заявники.
- (12) Заявники є суб'єктами господарювання, що отримують послуги із централізованого водопостачання та водовідведення відповідно до умов договорів, укладених із КП «Словміськводоканал». Об'єктами водопостачання за цими договорами є офіси, непродовольчі магазини, торгові комплекси, крамниці.

3. Відповідач

- (13) Послуги з водопостачання та водовідведення у м. Слов'янськ надає КП «Словміськводоканал».
- (14) Виконавчим комітетом Слов'янської міської ради Донецької області 10.12.2007 здійснено державну реєстрацію КП «Словміськводоканал», як юридичної особи, про що в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців зроблено запис № 1 277 102 0000 001603 та видано Свідоцтво про державну реєстрацію юридичної особи Серія А00 № 728932.
- (15) КП «Словміськводоканал» діє на підставі Статуту, затвердженого рішенням виконавчого комітету Слов'янської міської ради 21.05.2008 за № 367.
- (16) Відповідно до Довідки з Єдиного Державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), КП «Словміськводоканал» здійснює, зокрема, діяльність «забір, очищення та постачання води» (основний), КВЕД -36.00 та ліцензовану діяльність з «централізованого водопостачання та водовідведення» в територіальних межах розташуванням мереж підприємства у місті Слов'янськ на підставі ліцензії від 19.02.2013 року серії АГ № 500090, виданої Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг; «Каналізація, відведення й очищення стічних вод», Код КВЕД 37.00.

- (17) Відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги», централізоване водопостачання та водовідведення є комунальними послугами. КП «Словміськводоканал», надаючи платні послуги, здійснює господарську діяльність та у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

4. Встановлення ознак монопольного (домінуючого) становища

- (18) Встановлення ознак монопольного становища КП «Словміськводоканал» проведено Відділенням згідно із вимогами статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методикою визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженою розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605 (далі – Методика).
- (19) Відповідно до п. 2.2 Методики при здійсненні цього дослідження використовуються ті етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, що відповідають фактичним обставинам, зокрема, особливостей товару, структури ринку тощо.

4.1 Встановлення об'єктів аналізу щодо визначення монопольного домінуючого становища

- (20) Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання – Комунальне підприємство Слов'янської міської ради «Словміськводоканал»; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який (які) випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання – послуги з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (21) Враховуючи викладене, об'єктами даного аналізу є: КП «Словміськводоканал» та послуги з централізованого питного водопостачання та водовідведення.

4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище.

4.2.1 *Визначення переліку товарів та їх споживчих характеристик.*

- (22) В розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товаром є будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери).
- (23) Згідно із статтею 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання»:
- централізоване питне водопостачання – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води;
 - водовідведення – діяльність із збирання, транспортування та очищення стічних вод за допомогою систем централізованого водовідведення або інших споруд відведення та/або очищення стічних вод
- (24) Отже, товаром на ринку послуг з централізованого питного водопостачання є послуга з централізованого питного водопостачання для забезпечення потреб споживачів; товаром на ринку послуг з водовідведення є послуга з водовідведення.
- (25) Статтею 6 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» (далі – Закон) визначено, що державна політика у сфері питної води та питного водопостачання

- будується на принципах державного управління і регулювання відносин у сфері питної води та питного водопостачання, додержання єдиних правил, норм і стандартів усіма суб'єктами відносин у сфері питної води та питного водопостачання.
- (26) Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 (далі – Правила користування) передбачено, що приймання стічних вод від підприємств, установ, організацій до системи централізованого водовідведення здійснюється відповідно до Правил приймання стічних вод підприємств у комунальні та відомчі системи каналізації населених пунктів України, затверджених наказом Держбуду від 19.02.2002 N 37, зареєстрованим у Мін'юсті 26.04.2002 за № 403/6691 (який відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 № 166-р втратив чинність з 21.05.2017), а також місцевих правил приймання стічних вод підприємств у систему каналізації населеного пункту.
- (27) Отже, послуги з централізованого питного водопостачання, водовідведення надаються відповідно до вимог нормативів, норм, стандартів, порядків та правил, згідно із законодавством.
- (28) Послуги з централізованого водопостачання та водовідведення ліцензований вид діяльності.

4.2.2 Перелік основних продавців.

- (29) Відповідно до Правил користування, виробник послуг централізованого водопостачання та водовідведення це суб'єкт господарювання, що виробляє або створює послуги централізованого водопостачання та водовідведення (далі – виробник).
- (30) Продавцями даної послуги є суб'єкти господарювання, що надають або мають можливість надавати послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Слов'янськ Донецької області.
- (31) КП «Словміськводоканал» створене рішенням Слов'янської міської ради від 28.11.2007 №40-XXI-5, основним завданням Підприємства, відповідно до Статуту, є виробництво та централізоване постачання питної води, здійснення водовідведення споживачам.
- (32) Підприємство здійснює ліцензовану діяльність з «централізованого водопостачання та водовідведення» в територіальних межах розташування мереж підприємства у місті Слов'янськ на підставі ліцензії від 19.02.2013 року серії АГ № 500090, виданої Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг; «Каналізація, відведення й очищення стічних вод».
- (33) Таким чином, КП «Словміськводоканал» це єдине підприємство, що здійснює діяльність із централізованого питного водопостачання та водовідведення» в територіальних межах м. Слов'янськ.
- (34) В статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначені терміни: комунальна послуга – результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні, зокрема, холодною водою, водовідведенням у порядку, встановленому законодавством; виконавець – суб'єкт господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальної послуги споживачу відповідно до умов договору.
- (35) Статтею 19 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що виконавцем послуг з централізованого постачання холодної води та послуг з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем) для об'єктів усіх форм власності є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення.

- (36) Отже, КП «Словміськводоканал», відповідно до зазначених норм Закону України «Про житлово-комунальні послуги», також є виконавцем послуг із централізованого постачання холодної води та послуг з водовідведення.

4.2.3 Визначення основних покупців товару.

- (37) Законом визначено, що споживач питної води це юридична або фізична особа, яка використовує питну воду для забезпечення питних, фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.;
- (38) Отже, споживачами (покупцями) послуг з централізованого питного водопостачання та водовідведення є фізичні чи юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послуги з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (39) Також, в статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено поняття «споживач», це фізична чи юридична особа, яка отримує або має намір отримати житлово-комунальну послугу.
- (40) Як зазначалось вище, КП «Словміськводоканал» є також виконавцем житлово-комунальної послуги з централізованого постачання холодної води та водовідведення.
- (41) Окремою категорією споживачів Підприємства є юридичні особи, фізичні особи, в тому числі і фізичні особи-підприємці, які отримують житлово-комунальну з централізованого постачання холодної води та водовідведення, із використанням внутрішньо будинкових мереж водопостачання, водовідведення.

4.2.4 Ціна товару.

- (42) Відповідно до Законів України «Про питну воду та питне водопостачання», «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг», постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» тарифи на централізоване водопостачання та водовідведення встановлює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), для суб'єктів господарювання, ліцензування діяльності яких здійснюється НКРЕКП.

4.3. Визначення товарних меж ринку.

- (43) Товарними межами ринку визначається товар (товарна група), сукупність подібних, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач, за звичайних умов, може перейти від споживання певного виду предметів до споживання іншого. Товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп). Таке формування здійснюється з переліку товарів, які по показникам взаємозамінності мають для продавців, покупців ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи). Взаємозамінними товарами (товарами - замінниками) є товари, які оцінюються споживачами як замінники один одного за функціональним призначенням, споживчими якостями, ціною, експлуатаційними та іншими якісними характеристиками.
- (44) Згідно із Законом України «Про природні монополії» діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення відноситься до сфери природних монополій. Природна монополія – це стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва, а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами).
- (45) Таким чином, характерними рисами ринків централізованого питного водопостачання та водовідведення є відсутність взаємозамінних товарів та неможливість для

споживача, за звичайних умов, перейти до споживання інших предметів господарського обороту.

- (46) Отже, товарними межами ринку централізованого питного водопостачання є послуга з централізованого питного водопостачання; ринку централізованого водовідведення є послуга з водовідведення.

4.4 Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

- (47) Територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (48) Характерними рисами ринків централізованого питного водопостачання та водовідведення є неможливість для споживача отримати ці послуги від іншої водопостачальної організації, оскільки кожна водопостачальна організація надає ці послуги виключно в межах території, на якій розташовані її водопровідні мережі.
- (49) Отже, у споживачів м. Слов'янськ, які приєднані до мереж водопостачання КП «Словміськводоканал», відсутня можливість вибору надавача послуг.
- (50) Таким чином, територіальними (географічними) межами ринку надання послуги з централізованого питного водопостачання є територія м. Слов'янськ, на якій розташовані мережі, що обслуговуються КП «Словміськводоканал».
- (51) Враховуючи специфіку ринків надання послуги з централізованого питного водопостачання, водовідведення, інші ознаки, які враховуються при визначенні територіальних меж ринку, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, зазначені у підпунктах 6.2 та 6.3 Методики, не підлягають дослідженню.

4.5 Визначення часових меж ринку.

- (52) Часові межі ринку – час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- (53) Часові межі ринку визначаються, як проміжок часу (як правило рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (54) Ринки надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення відносяться до сфери діяльності суб'єктів природних монополій, де задоволення попиту є більш ефективним за умови відсутності конкуренції.
- (55) Враховуючи специфіку ринків природних монополій (у тому числі централізованого водопостачання, водовідведення), зміни структури ринків і зміни співвідношення попиту та пропозиції для цих ринків не характерні, а отже ринки є достатньо стабільними.
- (56) У зв'язку з тим, що в ході розгляду справи № 04-26-01/2017, в рамках якої проводиться даний аналіз ринку, встановлено ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях КП «Словміськводоканал», які мали місце у 2016-2017 роках, порушення припинені у першому півріччі 2018 року, часовими межами ринку надання послуг з централізованого питного водопостачання, водовідведення доцільно визначити періоди 2016 - 2017 роки та перше півріччя 2018 року.

4.6 Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку та визначення потенційних конкурентів

- (57) Відповідно до статті 1 Закону «Про природні монополії», природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним

за умови відсутності конкуренції, внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

- (58) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» централізоване водопостачання та водовідведення є сферою діяльності суб'єктів природних монополій.
- (59) КП «Словміськводоканал» є єдиним виробником та надавачом послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в межах території міста Слов'янськ.
- (60) Відповідно до статті 1 Закону «Про природні монополії» конкуренція на зазначеному ринку неможлива, що вказує на відсутність потенційних конкурентів.
- (61) Зазначені ринки характеризуються наявністю організаційних та адміністративних бар'єрів, оскільки вхід на ринки нових суб'єктів господарювання можливий лише за умови:
 - 1. визначення органом місцевого самоврядування на відповідній території іншого виконавця послуг;
 - 2. передачі інфраструктури іншому суб'єкту господарювання та виходу з ринку діючого суб'єкта.

4.7 Установлення ознак монопольного (домінуючого) становища

- (62) КП «Словміськводоканал» не зазнає конкуренції на ринках надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у зв'язку з тим, що в нього немає жодного конкурента в м. Слов'янськ, в межах розташування мереж Підприємства.
- (63) Відповідно до абзацу другої частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.
- (64) Отже, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», становище КП «Словміськводоканал» на ринках надання послуг з централізованого питного водопостачання та водовідведення протягом 2016-2017 років, першого півріччя 2018 року мало ознаки монопольного в межах території розташування водопровідних мереж Підприємства у м. Слов'янськ.

5. Зловживання монопольним становищем

5.1. Позиції сторін

- (65) Заявники оскаржують дії КП «Словміськводоканал», що полягають у примушенні споживачів (під загрозою відключення) до: сплати додаткових нарахунків за приймання поверхневих стічних вод, які можуть потрапити у каналізаційну мережу з території споживачів, внесення відповідних зобов'язань до двосторонніх договорів (предметом яких є надання житлово-комунальної послуги з водопостачання та водовідведення); оформлення паспортів водного господарства.
- (66) На думку Заявників оскаржувані дії КП «Словміськводоканал» не пов'язані із необхідністю виконання вимог чинного законодавства, можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку централізованого водопостачання та водовідведення.
- (67) В обґрунтування своєї позиції Заявники вказують на неможливість потрапляння поверхневих стічних вод зі своєї території до мереж каналізації, наголошують, що:

- отримують послугу із централізованого водопостачання та водовідведення тільки з метою забезпечення перебування працівників в офісних приміщеннях (а не для виробничих чи технологічних потреб) та розраховуються за цю послугу за показаннями приладу обліку;
 - не мають на своїй території інших джерел водопостачання ніж мережі Водоканалу, локальної зливної каналізації, дощезбірників тощо, не отримували технічних умов, які б передбачали потрапляння поверхневих стічних вод до каналізаційних мереж;
 - ані Правилами надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, ані Типовим договором про надання таких послуг, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630, здійснення додаткових платежів за можливе потрапляння стічних вод до міської каналізації та оформлення паспортів водного господарства, як умов надання житлово-комунальної послуги не передбачено.
- (68) КП «Словміськводоканал» вважає, що споживачі повинні сплачувати додаткові нарахування за неорганізоване потрапляння поверхневих стічних вод у каналізаційні мережі незалежно від того зафіксовані (чи не зафіксовані) такі факти, а тому погрожуючи заявникам припиненням водопостачання вимагає від них: сплати додаткових нарахувань за приймання та очищення поверхневих стічних вод; внесення відповідних зобов'язань до договорів (предметом яких є надання житлово-комунальної послуги із централізованого водопостачання та водовідведення); оформлення паспортів водного господарства.
- (69) Спірні нарахування КП «Словміськводоканал» здійснює виходячи із площі водозбору та річної регіональної норми опадів за формулами, наведеними у пунктах 4.10-4.12 розділу IV «Приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення» Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України №190 від 27.06.2008, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за №936/15627 (далі - Правила користування).

5.2. Аналіз нормативно-правових актів, якими врегульовано спірні відносини.

- (70) За результатами аналізу нормативно правових актів, якими врегульовано відносини у сфері централізованого водопостачання та водовідведення з'ясовано наступне.
- (71) Відповідно до статті 19 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» укладення договору між підприємством водопостачання та споживачем на надання послуг з водопостачання є обов'язковим.
- (72) Порядок користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення населених пунктів України визначено Правилами користування.
- (73) Відповідно до пункту 3.7 Правил користування розрахунки за спожиту воду та скид стічних вод здійснюється усіма споживачами щомісячно відповідно до умов договору.
- (74) Згідно із пунктом 2.1. Правил користування договірні відносини щодо користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення здійснюються виключно на договірних засадах відповідно до Законів України "Про питну воду та питне водопостачання" та "Про житлово-комунальні послуги".
- (75) Вичерпний перелік істотних умов договору між виробником та споживачем житлово-комунальних послуг наведено у статті 12 Закону України "Про житлово-комунальні послуги".
- (76) Крім істотних договорів може містити інші умови за згодою сторін. Договір не може містити умов, що вводять додаткові види оплати послуг, не передбачені типовими

договорами на надання житлово-комунальних послуг, затвердженими Кабінетом Міністрів України.

- (77) Типовий договір про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення (далі – Типовий договір), затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (зі змінами). Типовий договір не містить умов щодо нарахування плати за неорганізоване потрапляння поверхневих стічних вод до мереж водопостачального підприємства.
- (78) Також, слід зауважити, що пункти 4.10-4.13 Правил користування (на які посилається Водоканал в обґрунтування своєї позиції щодо здійснення спірних нарахувань) є складовими розділу IV «Приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення» Правил користування, *норми якого застосовуються при приєднанні споживачів до систем централізованого водопостачання та водовідведення, для визначення потужностей споруд та пропускної спроможності мереж каналізації, що необхідно при проектуванні та будівництві відповідних об'єктів.*

5.3. Обставини справи

- (79) КП «Словміськводоканал» на початку 2017 року розпочало компанію щодо пред'явлення суб'єктам господарювання вимог щодо оплати послуг з приймання поверхневих стічних вод до каналізаційних мереж водоканалу.
- (80) В рамках цієї компанії КП «Словміськводоканал» направило ФОП Мілієвській Н.В. листа №233/09 від 16.01.2017, у якому вимагало оплатити послуги водовідведення та водоочищення поверхнево-стічних вод за рахунком № 963 від 16.01.2017 на суму 4636,18 гривень упродовж трьох банківських днів з моменту отримання рахунку, попереджаючи про припинення надання послуг із водопостачання та водовідведення у разі несплати рахунку. Вимогу обґрунтовано тим, що у період з 01.01.2016 по 30.11.2016 внаслідок атмосферних опадів та сніготанення, природної інфільтрації, через каналізаційні люки до каналізаційних мереж Водоканалу надійшли поверхневі стічні води у кількості 479,44 м³.
- (81) ФОП Мілієвська Н.В. листом від 02.02.2017, повідомила КП «Словміськводоканал» про незгоду із вищезазначеними нарахуваннями, оскільки на території її об'єктів водопостачання неорганізованого потрапляння поверхневих стічних вод до мереж водовідведення не відбувається; просила припинити ці нарахування, або надати належні та переконливі докази на підтвердження наявності законних підстав для здійснення спірних нарахувань.
- (82) КП «Словміськводоканал» листом від 13.02.2017 надіслав ФОП Мілієвській Н.В. ще один рахунок від 10.02.2017 № 3000 на оплату послуг із приймання поверхневих стічних вод за грудень 2016 року – лютий 2017 року на суму 1245,95 грн. Зазначений рахунок містив попередження, про необхідність оплати рахунку упродовж трьох банківських днів з моменту його отримання, а у разі несплати рахунку у зазначені строки, про припинення надання послуг.
- (83) На адресу ТОВ «Тиара», 13.02.2017 від КП «Словміськводоканал» надійшов проект договору № 405 від 01.01.2017 на надання послуг з централізованого питного водопостачання та водовідведення на 1 квартал 2017 року. Зазначеним договором визначається погоджений розрахунковий обсяг стічних вод, що складається: з щомісячного обсягу 434,023 м.куб. води та додаткового обсягу стічних вод з урахуванням п. 3.11 договору.
- (84) КП «Словміськводоканал» виставило ТОВ «Тиара» рахунок від 10.02.2017 №3000 «за поверхностно сточные воды за XII 2016 р., I-II-17р.» (мова оригіналу) у кількості 552,07 куб. метрів на суму 5338,52 грн.

- (85) ТОВ «Тиара» не погодилося із зазначеними вимогами та 14.02.2017 направило на адресу Водоканалу протокол розбіжностей до наданого договору.
- (86) ТОВ «Тиара» 15.02.2017 отримало від КП «Словміськводоканал» попередження про припинення водопостачання з другого кварталу 2017 року.
- (87) КП «Словміськводоканал», листом № 963 від 13.02.2017, повідомило ФОП Мілієвську Н.В., що для подовження дії договору про централізоване водопостачання та водовідведення з 01.04.2017 потрібно оформити та надати до абонентного відділу КП «Словміськводоканал» паспорт водного господарства об'єктів з необхідними додатками згідно (п.10.1 запропонованого до укладання договору на надання послуг з централізованого питного водопостачання та водовідведення (проект договору № 963 від 01.01.2017).
- (88) Аналогічну вимогу КП «Словміськводоканал» пред'явило і ТОВ «Тиара».
- (89) КП «Словміськводоканал» у листах № 936/08 від 13.04.2017 №664/08 від 03.04.2018), наданих на вимоги Відділення, пояснило наступне:
- КП «Словміськводоканал» почало вимагати від споживачів оплату додаткових нарахувань за приймання поверхневих стічних вод у 2016 році на початку 2017 року.
 - усього за 2016 рік КП «Словміськводоканал» додатково нараховано за приймання поверхневих стічних вод та пред'явлено споживачам до сплати 1942,9 тис. грн., за перший квартал 2017 року - 937,8 тис. грн., при цьому факти потрапляння поверхневих стічних вод з територій споживачів до мереж Водоканалу не встановлювались та документально не підтверджувались.
 - КП «Словміськводоканал» зобов'язує всіх споживачів (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), у тому числі тих, що отримують житлово-комунальні послуги із централізованого постачання холодної води та водовідведення, та не використовують воду у технологічних цілях, не мають потреби у відведенні поверхневих стічних вод, оформлювати паспорти водного господарства, надавати розрахунки додаткових обсягів поверхневих стічних вод, та отримувати дозволи на спуск до комунальної каналізації стічних вод;
 - витрати КП «Словміськводоканал» пов'язані з прийманням поверхневих стічних вод окремо не обраховуються. Ці витрати враховуються у витратах на централізоване водовідведення;
 - водопровідні мережі КП «Словміськводоканал» не передбачають приймання поверхневих стічних вод. У технічних умовах на приєднання до централізованої каналізації, які видаються КП «Словміськводоканал» не передбачено приймання поверхневих стічних вод;
 - «Спеціальні обстеження щодо потрапляння стічних вод проводяться фахівцями Водоканалу при виникненні спірних питань» (мова оригіналу), натомість документів, які б підтверджували факти проведення таких обстежень Відділенню не надано.
 - обстеження об'єктів ФОП Мілієвської Н.В. та ТОВ «Тиара» на предмет можливості потрапляння до них поверхневих стічних вод не проводилось.
 - засоби обліку на каналізаційних випусках від об'єктів Заявників відсутні.
 - обсяги наданих послуг із приймання поверхневих стічних вод, Водоканал визначав розрахунковим шляхом згідно із формулами, наведеними у пунктах 4.10 - 4.13 Розділу IV «Приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення» Правил користування, на підставі яких розраховується середньорічний об'єм стічних вод, які утворились внаслідок випадання атмосферних опадів, сніготанення на певній площі водозбору. Цими формулами враховується коефіцієнт стоку дощових вод з територій населених пунктів для площ стоку з різним видом поверхні (водонепроникненні покритті,

асфальтобетонні покриття, газони та інші).

- (90) Відповідно до додатку 2 Правил користування, загальний коефіцієнт стоку дощових вод з територій населених пунктів із чисельністю населення від 50 до 250 тис. осіб (яким є місто Слов'янськ) становить 0,45 при цьому, у розрахунках середньорічного обсягу стічних вод, що утворились в наслідок атмосферних опадів, здійснених Водоканалом, останнім застосовується завищений коефіцієнт стоку дощових вод (Кд) у розмірі 0,7.
- (91) Аналіз договорів про централізоване водопостачання та водовідведення, укладених КП «Словмиськводоканал» із споживачами, а також, договорів, наданих Заявниками показав, що ці договори містять умови, які не є обов'язковими відповідно до Типового договору (зокрема, умови, що зобов'язують Споживача надати Виробнику для узгодження паспорт водного господарства з додатком необхідних розрахунків, схем, генплану, характеристик стоків (пункт 3.6. договору)).
- (92) Відповідно до роз'яснень Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (викладених у листі № 7/9-13416 від 06.12.2017), наданих на звернення Антимонопольного комітету України, неузгодженості пов'язані із розрахунком площі стоку дощових вод, з огляду на положення пункту 5.31 Правил можуть врегульовуватися шляхом проведення комісійного обстеження реальної площі, з якої стічні води потрапляють до мереж водовідведення.
- (93) Вищенаведене свідчить, що КП «Словмиськводоканал» визначає кількість стічних вод, що імовірно потрапляють до мереж водовідведення з об'єктів споживачів без проведення спеціальних обстежень та встановлення (за їх результатами) фактів потрапляння поверхневих вод до централізованої системи водовідведення. При цьому підтверджені фактичного виникнення у Водоканалу додаткових витрат (не врахованих у діючих тарифах на водопостачання та водовідведення) у зв'язку із прийманням поверхневих стічних вод, Відділенню не надано.
- (94) Отже, причини, якими Водоканал, обґрунтовує пред'явлення Заявникам вимог щодо оплати послуг водовідведення та водоочищення поверхневих стічних вод, не є такими, що пов'язані із об'єктивними умовами здійснення господарської діяльності, зобов'язаннями встановленими чинними нормативними актами тощо.

5.4 Наслідки дій Відповідача.

- (95) КП «Словмиськводоканал» не позбавлено права вирішувати переддоговірні спори та спори щодо стягнення заборгованості зі споживачів, у судовому порядку.
- (96) Проте, як свідчать отримані Відділенням матеріали, КП «Словмиськводоканал» спірних питань, пов'язаних із сплатою споживачами додаткових нарахувань за поверхневі стічні води у судовому порядку не вирішувало, а, намагаючись у позасудовому порядку примусити споживачів до сплати спірних нарахувань за скидання поверхневих стічних вод, укладання договорів в редакції, запропонованої Водоканалом (в тому числі і договорів, предметом яких є надання житлово-комунальних послуг з водопостачання та водовідведення) щодо оформлення та надання паспортів водного господарства, розрахунків потрапляння в каналізаційні мережі поверхневих стічних вод, надсидало споживачам листи, із погрозами щодо повного припинення водопостачання у разі не укладання договору та несплати спірних нарахувань, що є ознакою використання ринкової влади.

- (97) Не виконання споживачами вимог КП «Словміськводоканал», як зазначалось вище, може призвести до припинення надання послуг із централізованого водопостачання та водовідведення та ущемлення, внаслідок цього, інтересів споживачів.
- (98) Можливість такого ущемлення, в даному випадку пов'язується з тим, що споживачі Водоканалу не мають альтернативи щодо вибору надавача послуг із централізованого водопостачання та водовідведення, оскільки конкуренція на цих ринках відсутня, а отже, можуть бути змушені, проти своєї волі, погодитися з вимогами КП «Словміськводоканал» щодо сплати спірних нарахунків за приймання поверхневих стічних вод, факт потрапляння яких до мереж не встановлений; оформлення у паспортів водного господарства, у разі загрози повного припинення надання послуг.
- (99) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (100) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно із законом.

5.5 Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

- (101) Таким чином, дії КП «Словміськводоканал», що полягають у примушенні споживачів (під загрозою припинення надання послуг із централізованого водопостачання та водовідведення) до сплати додаткових нарахунків за приймання поверхневих стічних вод, без встановлення (погодження) факту потрапляння таких вод до мереж централізованого водовідведення; внесенні зобов'язань до двосторонніх договорів (в тому числі і договорів, предметом яких є надання житлово-комунальних послуг з водопостачання та водовідведення) щодо оформлення та надання паспортів водного господарства, розрахунків потрапляння в каналізаційні мережі поверхневих стічних вод (за відсутності нормативно визначених відповідних зобов'язань), які не пов'язані із необхідністю виконання вимог чинного законодавства, можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку централізованого водопостачання та водовідведення, а отже містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та визначеними частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринках надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (102) З метою припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтями 7, 12¹ та 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», ст. 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Відділення, листом № 55/2-р/к від 13.06.2018, надало КП «Словміськводоканал» обов'язкові для розгляду рекомендації.
- (103) КП «Словміськводоканал», листом № 1214/08 від 03.07.2018, повідомило про розгляд рекомендацій та припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

- (104) На Підприємстві видано Наказ № 113 від 03.07.2018 «Про запровадження дій стосовно нарахувань за приймання поверхневих стічних вод», яким передбачено:
3. Оплату додаткових нарахувань за приймання поверхневих стічних вод в каналізаційні мережі Підприємства здійснювати згідно із нормами діючого законодавства.
 4. Провести обстеження підприємств всіх форм власності (крім вбудованих), на балансі та на території яких знаходяться каналізаційні мережі з каналізаційними колодзями. За результатами обстеження складати двосторонні акти обстеження та проводити розрахунки зазначених об'ємів.
 5. Розробити окремі договори про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення для юридичних осіб, які здійснюють свою господарську діяльність у вбудованих приміщеннях та у власності (на балансі) яких не знаходяться каналізаційні мережі з каналізаційними колодзями; виключити із умов договорів вимоги до сплати додаткових нарахувань за приймання поверхневих стічних вод, а також виключити вимоги щодо оформлення та надання паспортів водного господарства.
 6. Службі реалізації Підприємства договори з юридичними особами, листування з зазначеного питання привести до норм чинного законодавства.
- (105) За інформацією, наданою КП «Словмиськводоканал» листом № 1214/08 від 03.07.2018, Підприємством проведено обстеження мереж Заявників, складено двосторонні акти, проведено перерахунок за водовідведення стічних вод. Також, Підприємством проведено обстеження мереж всіх споживачів, на території яких знаходяться каналізаційні мережі з каналізаційними колодзями та здійснені відповідні перерахунки.
- КП «Словмиськводоканал» повідомило, що Заявники від мереж водопостачання та водовідведення не відключались, спори із споживачами щодо нарахувань за приймання поверхневих стічних вод Підприємством вирішуються згідно із нормами діючого законодавства.
- Підприємством розроблені окремі договори про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення для юридичних осіб, які здійснюють свою господарську діяльність у вбудованих приміщеннях, в яких виключені вимоги до сплати додаткових нарахувань за приймання поверхневих стічних вод, та вимоги щодо необхідності оформлення та надання паспортів водного господарства, розрахунків потрапляння в каналізаційні мережі поверхневих стічних вод.
- (106) Отже, рекомендації № 55/2-рк/к від 13.06.2018 Відповідачем виконані, усунуті наслідки порушення.
- (107) КП «Словмиськводоканал», листом №1483/08 від 27.07.2018, звернулось до Відділення із клопотанням про закриття провадження у справі на підставі частини 3 статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», аргументуючи наступним:
- Підприємство припинило дії, що містили ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції та усунуло наслідки порушення шляхом здійснення перерахунків всім споживачам за результатами проведених обстежень;
 - дії водоканалу не призвели до суттєвого обмеження чи фінансових втрат заявників. Заявники від водопостачання та водовідведення не відключались. Всі питання зі споживачами врегульовані у досудовому порядку.

5. Заперечення Відповідачів, Заявників та їх спростування

- (110) На подання з попередніми висновками у справі, Заявники та Відповідач у справі не надали своїх зауважень та заперечень щодо висновків Відділення, викладених у поданні з попередніми висновками у справі.

6. Остаточні висновки Відділення

- (111) За таких обставин, враховуючи, що у Відділення відсутня інформація, яка б свідчила, що дії КП «Словміськводоканал» із:
- примушення споживачів (під загрозою припинення надання послуг із централізованого водопостачання та водовідведення) до сплати додаткових нарахунків за приймання поверхневих стічних вод, без встановлення (погодження) факту потрапляння таких вод до мереж централізованого водовідведення;
 - внесення зобов'язань до двосторонніх договорів (в тому числі і договорів, предметом яких є надання житлово-комунальних послуг з водопостачання та водовідведення) щодо оформлення та надання паспортів водного господарства, розрахунків потрапляння в каналізаційні мережі поверхневих стічних вод (за відсутності нормативно визначених відповідних зобов'язань), не пов'язані із необхідністю виконання вимог чинного законодавства, призвели до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, чи завдали значних збитків окремим особам чи суспільству, провадження у справі відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» підлягає закриттю.

На підставі вищенаведеного, керуючись статтями 12¹ та 14 Закону України “Про Антимонопольний комітет України”, статтею 46, 48, 49 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), пунктами 5, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Донецького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

Закрити провадження у справі № 04-26-01/2017 про порушення Комунальним підприємством Слов'янської міської ради «Словміськводоканал» законодавства про захист економічної конкуренції, у зв'язку виконанням Підприємством рекомендацій, наданих Відділенням у рамках розгляду цієї справи.

Відповідно до статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» заявник, відповідач, третя особа мають право оскаржити рішення органів Антимонопольного комітету України повністю або частково до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Голова колегії –
голова відділення

О.М. Крамарь